

Het karakter van dit mooie veenlandschap komt sterk overeen met „de Veen”.

Zowel in de vogelbevolking als in de plantengroei komt dit sterk tot uiting. Zwarte Stern is er een algemene broedvogel. Bruine Kiekendief heeft er elk jaar zijn nest (soms meerdere paren). Roerdampen kwamen er vóór de strenge winters nog voor. De meer algemene vogels van weide- en rietland zijn er zeer talrijk net zoals bij het Twiske. Allerlei verlandingsstadia, zoals rietkraggen, soppige veenmoslandjes met Zonnedauw, Waternavel, Moerasviooltje en Malaxis, heideveldjes, varenlandjes en jonge berkebosjes vindt men er.

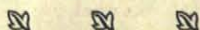
De jonge stadia, soms bijna onbegaanbaar en prachtige broedgelegenheden voor de Zwarte Sterns zijn sterk in de meerderheid. Addertong groeit er op verschillende plaatsen.

Het Oostzijderveld, dat wat zijn vogelbevolking betreft uniek is, vertoont hetzelfde veentype als „de Veen” en Ilperveld, alleen op veel kleinere oppervlakte.

Gelukkig, dat de mooie braken die langs de hele Waterlandse dijk en de Noorder IJ- en Zeedijk voorkomen, nu op de lijst van het Nationale plan staan.

Venen van het type „De Veen”, waarvan het Ilperveld nog het beste voorbeeld is, treffen we jammer genoeg niet op die lijst aan. We mogen niet rusten, voordat deze om hun rijk vogel- leven en interessante plantengroei zo belangrijke gebieden ook behouden zijn!

W. MEYER.

VAN GROEI EN BLOEI EN JAARGETIJD.

Een poosje geleden heb ik hier eens verteld, dat de vrouwelijke esschen in den herfst de bladeren verliezen een week of zelfs tien dagen later dan de mannelijke. Dat gebeurde zelfs verleden jaar, toen zij geen vrucht hadden gedragen. Ik ben toen eens gaan letten op andere tweehuizige boomen en bevond, dat met Duindoorn en Wegedoorn hetzelfde het geval is. Nu nog eens gelet op Wilgen en Populieren en Gagel. De vrouwelijke Wegedoorn verliest al vrij vroeg het blad en allebei doen ze dat, wanneer ze te weinig beschut staan.

Trouwens, de bladerenval wordt verhaast door ongunstige omstandigheden. Dat zien we mooi in de zeeduin, waar vlier en berk in September al dikwijls genoeg gezien kunnen worden: de naar het Westen gekeerde kant kaal de andere zij nog dicht bebladerd.

Dit jaar hebben de eiken veel te lijden gehad van de eikenbladrollerrupsen. Verscheidene stonden in Juni al heelemaal kaal en heel indrukwekkend stonden in den vroegen zomermorgen heele wolken groene vlindertjes dansend boven de kale kruinen. Maar de boomen herstelden zich prachtig, stonden eind Juli alweer vol in blad, frisscher dan anders in dien tijd: een veelvoudig Sint Janslot. Van het voorjaarsblad was zoo goed als niets over. Nu ben ik benieuwd naar wat er verder zal gebeuren. Doorgaans staan de eikeboomen kaal tegen 1 December. Zullen ze nu groen blijven tot Kersttijd?

Let er ook bij andere boomen eens op, of het Sint Janslot afsluit met een eindknop. Sommige doen het wel, andere niet. Ik heb één Kardinaalsmuts, daaraan vergelen reeds de onderste bladeren, maar zijn Sint Janslot groeit nog lustig door en vertoont steeds nieuwe frisch groene bladparen.

Naverwante soorten kunnen verschillen in het tijdstip van het ontluiken en van het vallen van hun bladeren. Dit kun je pas betrouwenswaardig waarnemen, wanneer ze eenzelfde groei- plaats hebben. Een bekend voorbeeld wordt gegeven door Zomereik en Wintereik. Het heet dat de laatste zijn blad later krijgt en later verliest dan de eerste. De waarnemingen hier omtrent luiden tegenstrijdig. Maar over Ruwe Berk en Zachte Berk bestaat geen twijfel. Ik heb er twee vlak bij elkaar staand, allebei „opslag”. Wel, die verschillen alweer een dag of tien, de Zachte Berk is later dan de Ruwe en staat in het begin van November nog mooi geel in blad, terwijl de andere reeds kaal is en alleen enkele blaadjes laat wapperen aan het eind van takken die van geen ophouden wilden weten.

JAC. P. THIJSSSE.